

כניסת השבת - 18.30
יציאת השבת - 19.41
רבנו תם (72 דקות זמניות) 20.15
(אופק חדרה)

מתוק מדבש

יום שישי בשעה 16.30 ישודר ב'קול הלשון' אי"ה
שיעור לפרשת השבוע
(להאזנה 03-6171111 כוכבית ובחורים שיעור)

שבת - שיעור בשעה 16.30
מנחה בשעה 17.30 ב'הכנס' בית יוסף'

דברי התורה יהיו לעילוי נשמת
מאיר בן מורי יחיא ג'ראפי ז"ל
שביום שני פקידת חודשו
ת.נ.צ.ב.ה

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י

הרב ברוך בוקרה שליט"א

בית הכנסת 'בית יוסף' אגודת אגודת

ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

שנה שישיית - גיליון 252
פרשת כי תבא תש"פ

מבאר הגאון רבנו יוסף חיים - ה'בן איש חי' זיע"א בספרו 'עוד יוסף חי': התורה הוסיפה את האות ה' כרמז לחמשת הברכות שמברכים על אכילת הלחם: ברכת 'המוציא לחם מן הארץ' ובנוסף ארבע הברכות של 'ברכת המזון'. ומכאן שבזכות הקפדת היהודי לברך בכוונת הלב על המזון הוא זוכה להתברך 'באסמיק' ובכל משלח ידיו' ומוסיף ה'בן איש חי': וזה שנאמר (קהלת ט', ז) 'לך אכול בשמחה לחמך' 'בשמחה' אותיות 'בחמשה' שבזכות חמש הברכות שאדם מברך על המזון הוא זוכה לאכול בשמחה וברוחה את לחמו.

ובצייון 'רווח' מילתא דגדירותא

מזכר אבטיח' 13 וצק 'אבטיח אחד ב-3 קפ' 10 קפ' 10
... ני' ed אלו אחד קונה אבטיח' 10 קפ' 10
אחד זה וכפ' 3 קפ' 3 ואז הוא אומר
למזכר 'אתה מבין מסתור זה לא זה? החזק קפ' 3?
צונה לו המזכר: 'אחי, כחוק אמרו לי את זה מאה
אני' היום אחרי קפ' 10 קפ' 10 אבטיח' 10 ...
*****

תחת אשר לא עבדת את ה' א-לוקיך בשמחה ובטוב לבב (כח, מז)

מובא במדרש פליאה: 'זהו עונג שבת'...
ויש לשאול: כיצד מתיישבים דברי המדרש עם הפסוק?
מסביר הגאון בעל ה'בני יששכר' בספרו 'אגרא דכלה':
הקדמה: על הפסוק 'עין תחת עין' דרשו חז"ל שהאדם צריך לשלם ממון ולא מוציאים לו עין ממש.
רמז לדבר מצא הקדוש רבי שמשון מאוסטרופולי זיע"א:
האותיות שמגיעות אחרי האותיות המילה 'עין' הן 'כסף' אחרי האות ע' - האות פ', אחרי האות י' - האות כ' ואחרי האות נ' - האות ס'.
וכמו כן דרש ה'אגרא דכלה': הפסוק אומר 'תחת אשר לא עבדת את ה' ומדוע נאמר 'תחת אשר' היה לו לומר 'עקב' או 'יען כי' ומה פירוש 'תחת אשר'?
ויש לומר כי האותיות הבאות אחרי האותיות 'אשר' הם אותיות 'שבת' אחרי האות א' - האות ב' אחרי האות ש' - האות ת' ואחרי האות ר' - האות ש'.
ובזה רמזה התורה כי התביעה על עם ישראל היא בעבור כבוד ועונג השבת. מתוק מדבש

רצייון וסיפור - עמחה ומילתא דגדירותא פייטחון קפ'

ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' א-לוקיך (כו, יא)
מדוע נאמר 'ושמחת בכל הטוב' די היה לומר 'ושמחת בטוב אשר נתן לך ה'?'
מבאר נפלא בעל ה'שפע חיים' מצאנו זיע"א:
מובא בתוספות (ב"ב כא' א' ד"ה כי מציון) שמי ששהה בירושלים וצפה בעבודת הכהנים מיד היה לבו מתמלא באהבת תורה וביראת שמים.

וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת לפני ה' א-לוקיך (כו, ז)
מדוע ציוותה התורה לזבוח ולשמוח על הר עיבל? הרי על ההר הזה ניתנו הקללות? היה ראוי להקים את המזבח ולשמוח על הר גריזים שבו נתנו הברכות?

וראיתי תירוץ נפלא (המאיר): הברכות כשלעצמן אינן מונעות את האדם מלעבור עבירות, הואיל והיצר הרע יכול לפתות את האדם לעבור עבירות תוך שהוא חושב לעצמו 'שווה יהיה לי ליהנות אפילו שאפסיד את השכר המובטח' ומאידך, דווקא הקללות הן אילו שמרתיעות את האדם מלחטוא. ולכן נצטוונו לאכול 'שלמים' דווקא על ההר שמביא אותנו אל השלימות והוא הר עיבל. מתוק מדבש

*****

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוד כי תשמע בקול ה' אלוקיך (כח, ב')

הקשה הרב יונתן דומב שליט"א: מדוע מברכים בראש השנה 'לשמוע קול שופר'? הרי המצווה היא 'יום תרועה יהיה לכם' והיה לנו לברך 'להריע בשופר'?
הקדמה: מובא במשנה (ראש השנה א', ב') בארבעה פרקים העולם נדון... בראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו... מדוע דווקא בראש השנה?
הסביר הר"ן: אדם הראשון חטא בחטא עץ הדעת ביום א' בתשרי (לשיטת האומרים שביום כה' באלול נברא העולם והאדם נברא ביום השישי שהוא א' בתשרי ובו ביום הוא חטא ובו ביום נענש).
והנה, עיקר חטאו של האדם היה בהיעדר השמיעה הרצויה כמו שנאמר 'ולאדם אמר כי שמעת בקול אשתך ותאכל מן העץ אשר ציוותיך לאמר לא תאכל ממנו' שבמקום לשמוע בקול ה' הוא שמע לדברי אשתו.
והנה ידוע (בבא קמא פה, ב') כי אדם שהזיק לעבד מחויב לשלם ממון כנגד אותו איבר שנפגע 'שן תחת שן עין תחת עין' וכו'... אבל אם 'חרשו משלם דמי כולו' ומדוע? הרי לכאורה סומא חשוב כמת ומכאן שהזיק הראיה יותר חמור מן השמיעה?
מסביר הגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל: האוזן היא האיבר החשוב ביותר לעבד, כי גם אם אין לו עיניים הוא יכול לשמוע את ההוראות ולעשות מה שביכולתו, אבל אם אין לו אוזניים אין אפשרות להנחות אותו וממילא הוא חדל לתפקד כעבד.

לאור האמור, היות ובראש השנה חטא אדם הראשון והיות וכל חטאו היה היעדר השמיעה הרצויה, לכן ציווה אותנו הא-ל יתברך שביום זה נריע בשופר על מנת לתקן את חוש השמיעה לשמיעה הרצויה והיא שמיעה בקול ה' א-לוקינו ולכן הברכה היא 'לשמוע קול שופר'. מתוק מדבש

*****

יצו ה' אתך את הברכה באסמיק ובכל משלח ידך (כח, ח')
מדוע נאמר את הברכה בה' הידיעה?

לא נמצא בארמון אלא נמצא בבית המקדש ואם מבקש אתה לפגשו יהיה עליך לגשת לשם...
פנה אלקנה לבית המקדש ובפתח העזרה הבחין בשלמה המלך העומד בתפילתו, ידיו היו פרושות אל השמים ותפילתו מהדהדת בקול משתפך 'ברך עלינו ה' א-לוקינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה ותן ברכה על פני האדמה...'

כאשר שמע אלקנה את תפילת שלמה המלך חלפה בו מחשבה: 'אם המלך שלמה בכבודו ובעצמו נזקק לבקש עזרה מהקב"ה מדוע עלי לפנות אליו בבקשה עזרה? וכי לא עדיף שאפנה ישירות לקב"ה?'

וממחשבה למעשה... אלקנה נעמד באחת מפינות העזרה, נפל על פניו והחל לזעוק בתפילה לפני השוכן בציון שיחוס וירחם עליו ויושיעו מעוניו וממצבו השפל.

משסיים את תפילתו הוא פנה לשוב לביתו מבלי לגשת אל המלך תוך שהוא סמוך ובטוח בישיעת ה' הקרובה לבוא. עם שובו לביתו החל אלקנה לעסוק בחטיבת עצים. מלאכה קשה ומפרכת אשר סיפקה את צרכיו בדוחק, אך לבו היה בטוח שכאשר תגיע השעה הרצויה הוא יזכה לישיעת ה' כהרף עין.

יום אחד עסק אלקנה בחטיבת עצים, היה זה יום חם מאוד, השמש יקדה על ראשו, לפניו עמד עץ חסון אשר כל ניסיונותיו לעקרו עלו בתוהו והוא עמד להתעלף...

במר לבו נשא אלקנה את עיניו לשמים וביקש בדמעות את ישועת ה'. והנה לפתע נעקר העץ ממקומו, תוך שהוא חושף תחתיו מחילה החצובה במעמקי האדמה...

הביט אלקנה אל תוך המחילה ועינו כמעט ויצאו מחוריהם מרוב תדהמה. אוצר של ממש התגלה מולו, כל המחילה הייתה מלאה מטבעות זהב שבישרו לאלקנה כי ה' שמע לתפילתו והוציא מאפילה לאור גדול.

מאותו היום ואילך החלה קרנו של אלקנה לעלות מעלה מעלה, מסחרו הלך ופרץ והוא שב למעמדו הראשון ואף יותר מכך.

באחד הימים הזדמן שלמה המלך לעירו של אלקנה בדמות הלך פשוט. כאשר שמע מבני העיר על העשיר הגדול המתגורר בעירם ביקש לפגשו. משנפגשו, לא הכיר שלמה המלך את האיש הואיל ושינה את מלבושו. לעומת זאת הכיר אלקנה את ההלך שלפניו ונזכר במכתב שהעניק לו.

אלקנה סיפר להלך על כל הקורות אותו למן היום שבו מסר לו את המכתב עד ליום שבו הבחין בתפילתו של שלמה המלך בבית המקדש, אשר בגינה גמלה בליבו ההחלטה שלא לפנות כלל לבשר ודם אלא ישירות למלך מלכי המלכים הקב"ה וכך הוא זכה לישיעה פלאית.

כאשר שמע זאת שלמה המלך הוא יצא מגדרו מרוב התפעלות... הוא הזדהה בפניו מיד ואמר לו: 'אשריך ואשרי חלקך שבטחת בה' יתברך. ברוך ה' א-לוקי ישראל אשר הושיע אותך... במעשיך קיימת בעצמך את דברי אדוני ואבי דוד המלך ע"ה אשר אמר (תהלים קמו', ג):

'אֵל תַּטְעֵנִי בְּרִיבֵיט בְּכַן אֲדַם אֵינִי לִּי תִּשְׁעָה...
אֵלֵי אֵלֵי יִצְקֵךְ בְּצַנְרֵי עֲבַרְו אֵלֵי ה' אֵלֵי-קִיפִי'

שבת שלום ומבורך!

לפי זה נראה, כי האדם שהביא את הביכורים לבית המקדש בירושלים, לאחר שקרא את פרשת 'מקרא ביכורים' והודה לה' על חסדיו, בוודאי התעלה לדרגה עילאית כל כך, עד שברור היה לו כי גם הצרות והייסורים שעברו עליו מעודו היו לטובתו ועליו להודות גם עליהם. ולכן נאמר 'ושמחת בכל הטוב' לרבות על אותם מאורעות חיך שעד כה נדמו לך כייסורים רעים וקשים, אבל כעת אתה תשמח ותודה לה' יתברך אף עליהם. **אחוק אנפשי**.

ובעניין זה סיפור עתיק יומין נפלא (הסיפור נשמע מפי קדמונים והובא בספר 'כרחם אב' לר' מכלוף חדאד זצ"ל מחכמי ג'רבה):

איש היה בארץ ישראל ושמו אלקנה, עשיר גדול היה וכגודל עושרו כך גודל צדקותיו, ביתו היה פתוח לרווחה בפני כל עני ומר נפש ובטוב לבו חילק בכל יום מזון ומשקה למשפחות עניים ואביונים.

יום אחד התהפך עליו הגלגל רח"ל והוא הועמד בניסיון העוני, מכל רכושו הרב נותרה לו רק עז אחת בלבד אשר מחליבתה הוא מצא כדי מחייתו בדוחק רב.

כעבור זמן מה מתה העז והוא החליט לשים פעמיו אל העיר הגדולה, שם קיווה למצוא עבודה לפרנסתו.

בדרכו אל העיר התיישב אלקנה לנוח תחת עץ שעמד בצד הדרך. והנה, הופיע לפניו איש לבוש בבגדים פשוטים והחל לשוחח עמו ולהתעניין במעשיו.

בצר לו תינה בפניו אלקנה את יגונו... כיצד ירד מדחי אל דחי עד שהפך להיות מעשיר גדול לעני ואביון.

אלקנה לא שיער בדעתו כי האיש העומד לפניו אינו אלא שלמה המלך בכבודו ובעצמו, אשר דרכו הייתה מידי פעם לסובב בין ערי מלכותו בבגדי אדם פשוט ולשמוע את רחשי העם.

כאשר שמע שלמה המלך את סיפורו של אלקנה, נכמרו רחמיו עליו, הוא הוציא מחיקו גיליון, רשם עליו בקולמוסו כמה מילים, הוציא חותמת וחתם, הגיש אותו לאלקנה ואמר: 'לשם מה עליך להתאמץ לתור אחר פרנסה? גש אל שלמה המלך היושב בירושלים, מסור לו מכתב זה והוא בוודאי יסייע לך ברוחב יד.'

נטל אלקנה את המכתב וטמנו בין חפציו תוך שהוא מגחך בלבו על אותו איש פשוט החושב בלבו כי מכתבו ישפיע על שלמה המלך הגדול והחכם מכל אדם...

חודש ימים חלף מאותו מפגש, אלקנה ניסה את מזלו בכל מלאכה אפשרית אך ללא הצלחה, הוא כבר עמד לחזור לביתו עצוב ומיואש, אך לפתע הוא נזכר במכתב שקיבל מאותו הלך תימהוני והרהר בלבו 'מי יודע? אולי יש ממש בדברי ההלך? מה אפשר אם אנסה?'

מתוך מחשבה זו צרר אלקנה את חפציו ובמקום לשוב לביתו הוא פנה לעלות לירושלים, מקום מושבו של שלמה המלך... הדרך הייתה ארוכה ולא קלה וכעבור מספר ימים הוא מצא את עצמו עומד מול ארמונו המפואר של שלמה המלך.

בפתח הארמון נצבו שומרים שמנעו מכל אדם זר להיכנס. כאשר הציג לפניו אלקנה את המכתב שבידו הם מיד נרתעו לאחוריהם בבהלה וביראת כבוד ואמרו לו: 'שמחים היינו לפתוח בפניך את השערים, אלא שבשעה זו המלך

לעילוי נשמת: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל / יעקב בן רבקה ז"ל / מימון טפירו בן מוזל טוב ז"ל רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להעלאת כל התורמים לעלון: דקל מלכה - להעלחה כללית / אורי ישראל - רפ"ש סוזן בת ימנה - רפ"ש / אהרון בן מסעודה - רפ"ש / דוריאן הוריה בת נעמי - לרפואה שלימה / אביב בן גרשון ושלומית בת משה לשלום בית, בריאות ונחת